

Průběžné hodnocení za 1. pololetí 2022

MANAŽERSKÉ SHRNU TÍ

Průběžné hodnocení k 30. 6. 2022 je výstupem projektu *Hodnocení Programu rozvoje venkova na období 2014–2020* (PRV 2014–2020). Zpráva shrnuje finanční a věcný pokrok realizace PRV k 30. 6. 2022 a vyhodnocuje jej v rámci odpovědí na společné evaluační otázky 1–21 s výjimkou otázek zaměřených na synergie a komplementarity, které nejsou součástí průběžného vyhodnocování v rámci pololetních zpráv a budou znovu vyhodnoceny až v rámci rozšířeného hodnocení.

Celkový přístup k hodnocení

Průběžné podzimní hodnocení 2022 je založeno na kombinaci kvantitativních a kvalitativních evaluačních metod, které byly využity pro přípravu odpovědí na jednotlivé evaluační otázky. Zvolené metody vychází z vodítek EK pro hodnocení PRV, především z *Pokynů k vyhodnocení otázek 1–21 pro Střednědobé hodnocení 2017*¹.

Kontext hodnocení

K 30. 6. 2022 bylo v PRV vypsáno celkem 14 kol výzev. V první polovině roku 2022 proběhlo 14. kolo výzev a také probíhal příjem pro opatření M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER a opatření M20 Technická pomoc. V případě environmentálních opatření probíhá podávání žádostí o dotaci formou tzv. Jednotné žádosti od roku 2015². V rámci 9. modifikace došlo k navýšení celkové alokace PRV o 1 057,7 mil. EUR (relevantní pro většinu opatření).

Finanční pokrok realizace

Celkové čerpání PRV k 30. 6. 2022 činí 3 831 816 656 EUR³⁴, což představuje 80,6 % celkové navýšené alokace na PRV. Oproti 31. 12. 2021 došlo k růstu proplacených prostředků o cca 13,8 %.

V rámci environmentálních (plošných) opatření⁵ bylo k 30. 6. 2022 celkem proplaceno 2 759 088 928 EUR, což činí 90,1 % alokace na tato opatření. Nejvyššího pokroku u plošných opatření dosahuje čerpání v opatření M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana

¹Assessment of RDP results: How to prepare for reporting on evaluation in 2017 an Annex 11 – Fiches for answering common evaluation questions for RDP 2014 – 2020; European Commission (2016)

² V roce 2022 k 15. 6.

³ Pro přepočítání byl po konzultaci se zadavatelem použit kurz ECB k 30. 6. 2022 ve výši 24,739 CZK/EUR, způsob přepočtu pro jednotlivé fáze čerpání je vysvětlen v kapitole 2.2

⁴ Včetně proplacených starých závazků ve výši 19 695 458 EUR (předčasné ukončení zemědělské činnosti)

lesů (110,0 %),⁵ nejnižšího M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (89,1 %). V absolutní hodnotě se na čerpání environmentálních opatření podílí nejvíce opatření M10, na jehož závazky bylo proplaceno cca 1 058 mil. EUR.

U projektových opatření⁶ bylo od počátku programového období do 30. 6. 2022 proplaceno 1 053 032 270 EUR (z toho 12 697 716 EUR za projekty z PRV 2007 až 2013). Tato částka zahrnuje i splátky dotace v operaci 6.1.1. Zahájení činnosti mladých zemědělců. Celkové čerpání v projektových operacích k 30. 6. 2022 představuje 63,5 % alokace na projektové operace (nárůst oproti konci roku 2021 o 7,6 %). Nejvyšší míry čerpání u projektových opatření představují investiční operace 8.6.2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven (98,2 %), 4.3.1 Pozemkové úpravy (97,4 %) a 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství (90,3 %).

Věcný pokrok

Věcný pokrok realizace jednotlivých operací je popsán ve zprávě v kapitole 3.3 v rámci jednotlivých opatření, které vstupují do hodnocení a do odpovědí na jednotlivé evaluační otázky.

Obdobně jako v minulém hodnoceném období (k 31. 12. 2021), nejvyšší věcný pokrok u projektových operací dosahují operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků, 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců a podopatření 8.6. U výše zmíněných operací byla zaznamenána i nejvyšší míra čerpání dotace vůči dané alokaci.

Nízký implementační pokrok k 30. 6. 2022 vykazují i nadále počty účastníků na vzdělávacích akcích (1.1.1)⁷ s výjimkou prioritní oblasti 2B mladí zemědělci. Rasantní implementační pokrok je patrný v rámci opatření M16 s výjimkou operace 16.4.1. Implementace projektů opatření M19 je stále na spíše průměrné úrovni, ale odpovídá zpoždění začátku realizace jednotlivých projektů v rámci opatření M19.

U opatření M10 je nadále pozorován nezanedbatelný pokles výměry závazků, a to z důvodu, že od roku 2020 v tomto opatření (s marginálními výjimkami) nelze vstupovat do zcela nových závazků. Příslušná nařízení vlády sice umožnila uzavírání navazujících zkrácených závazků na překlenovací období do schválení Strategického plánu SZP pro období 2023–2027, ty mohou být ale uzavírány pouze na plochách, kde byl k 31. 12. 2019, k 31. 12. 2020 nebo k 31. 12. 2021 řádně ukončen standardní závazek (AEKO) nebo byl k 31. 12. 2021 řádně ukončen navazující závazek (NAEKO). V důsledku tak došlo k poklesu výměry závazků ve všech podopatřeních, tempo tohoto poklesu se

⁵ Do environmentálních (plošných) operací jsou zahrnuty opatření M10, M11, M12, M13, M14, M15 a operace 8.1.1.

⁶ Do projektových operací jsou zahrnuty projekty v opatřeních M01, M04, M06, M08 (vyjma operace 8.1.1), M16, M19 a M20.

⁷ Situace v letech 2020 a 2022 byla značně ovlivněna omezením možností konání akcí s ohledem na opatření spojená s COVID-19.

navíc ve srovnání s rokem 2021 zrychluje. V případě opatření M11 bylo omezení pro uzavírání zcela nových závazků naopak zrušeno, od roku 2021 tedy mohou být znovu uzavírány zkrácené závazky i na zcela nových plochách. V důsledku této změny dochází už druhým rokem k výraznému nárůstu celkové plochy závazků v opatření M11 a aktuálně tak je pod závazkem opatření M11 největší plocha zemědělské půdy za celou dobu implementace programu. Obě opatření dosahují cílových hodnot ploch pod závazkem, které naplňují ze 107,7, resp. 102,8 %.

V případě opatření M15 byl po dramatickém navýšení ploch závazků v roce 2020 již druhý rok po sobě zaznamenán rychlý pokles závazků. Obě podopatření tak nyní nedosahují ani poloviny plochy závazků z roku 2020 (43 % u 15.1.1 a 47 % u 15.2.1). U podopatření 15.1.1 je aktuální plocha závazků dokonce o více než 100 ha nižší než v roce 2016. Důvodem těchto poklesů je především průběžné ukončování pětiletých závazků v situaci, kdy od roku 2020 nelze uzavírat nové závazky v opatření M15.

Vyhodnocení evaluačních otázek

Intenzita celkového příspěvku PRV k podpoře rozvoje znalostní základny, spolupráce a inovací, celoživotního vzdělávání a posílení vazeb na výzkum a vývoj se v průběhu první poloviny roku 2022 dále zvýšila zejména díky i nadále se zrychlující realizaci opatření M16 Spolupráce. I nadále však přetrvává nižší tempo implementace v operaci 16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů.

Informační a vzdělávací akce podpořené programem navštívilo již přibližně 20 % pracovníků sektoru. Celkový počet účastníků vzdělávacích akcí, s výjimkou PO 2B, zůstává velmi nízký (13,5 % u všech realizovaných akcí).

Vzhledem k průběhu implementace PRV v operaci 4.1.1 Investice do zemědělských podniků lze konstatovat, že PRV přispívá k modernizaci podpořených zemědělských podniků v očekávané míře. Z vyhodnocení nárůstu HPH a výkonu u podpořených zemědělských podniků lze konstatovat, že byl zaznamenán pozitivní vývoj, resp. efekt u podpořených subjektů.

Z probíhající implementace PRV je patrné, že tento program přispívá ke vstupu mladých zemědělců do odvětví zemědělství. Bylo podpořeno 1 171 mladých zemědělců v rámci operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců, což představuje 4,5 % všech zemědělských podniků v ČR.

Proplacené projekty, které v rámci operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů realizovaly potravinářské podniky (388 jedinečných žadatelů), představují 5,4 % všech potravinářských podniků v ČR, což znamená překročení cílové hodnoty podílu počtu podpořených podniků z PRV vůči všem potravinářským podnikům, která činí 4,3 %.

Intervence PRV tak přispěly ke zlepšení konkurenceschopnosti potravinářských podniků ve vyšší než zamýšlené míře. Z tohoto pohledu lze hodnotit příspěvek PRV na investice do přidávání hodnoty při zpracování zemědělských výrobků za přínosný.

Pokrok v realizaci intervencí, které by měly přispět ke zvýšení ekonomické výkonnosti subjektů podnikajících v lesním hospodářství, je zřejmý, a to díky udržitelné dynamice nově v obou operacích souběžně.

Ačkoliv je k 30. 6. 2022 počet podpořených podniků v rámci diverzifikace podnikání spíše průměrný, vzhledem k počtu registrovaných a závazkovaných projektů lze předpokládat, že PRV přispěje k diverzifikaci činností v zemědělství v zamýšlené míře, s výjimkou počtu vytvořených pracovních míst, přičemž problém s pracovními místy je průřezový pro většinu relevantních opatření a operací.

Intervence PRV přispěly k produkci energie OZE v ročním objemu 3 524 Toe, což odpovídá 147,5 TJ. Uvedené množství představuje pouze 0,27 % z produkce biomasy v ČR určené k využití mimo domácnosti. Z výše uvedeného vyplývá, že příspěvek PRV k využívání energie z OZE je v rámci produkce energie z biomasy v ČR velmi nízký.

V prioritní oblasti *4A Obnova, zachování a zvýšení biologické rozmanitosti, zemědělství vysoké přírodní hodnoty a stavu evropské krajiny* bylo zpracováno prostorové vyjádření míry zájmu o jednotlivé managementy Agroenvironmentálně-klimatických opatření (M10) i ekologického zemědělství (M11) a byla zpracována komparace se stejnou analýzou zpracovanou v roce 2021. Podrobněji byl analyzován trend závazků u zemědělské kultury ovocné sady v opatření M11, u níž je již od roku 2019 zaznamenáván výrazný pokles závazkovaných ploch. Do roku 2021 byl tento pokles pozorován spíše jen v titulu Intenzivní sady a závazky v titulu Ostatní sady jej částečně kompenzovaly (tj. část zemědělců přecházela z Intenzivních do Ostatních sadů). V roce 2022 ale, za pokračujícího (ovšem mírnějšího) poklesu výměry Intenzivních sadů, došlo k silnému poklesu také u Ostatních sadů. Součet závazků obou opatření tak meziročně poklesl o cca 10 %. Částečně je tento pokles způsoben snižováním ploch sadů v ČR celkem, tempo poklesu závazků M11 je ale rychlejší než snižování výměry sadů obecně. Navíc bylo pozorováno, že celková výměra sadů, na kterých je hospodařeno v režimu ekologického zemědělství (tj. bez ohledu na to, zda je zde uzavřen závazek v opatření M11) je v meziročním srovnání setrvalá.

Závěry a doporučení

V hlavních oblastech podpory PRV, především v opatřeních investičního charakteru, v opatření M04, odpovídá implementační pokrok současné fázi programu. Lze konstatovat, že realizace opatření podporující rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti zemědělských a lesnických podniků úspěšně pokračuje a výrazně přispívá ke zlepšování mikroekonomické situace i stability těchto podniků.

Na základě zjištění Podzimního průběžného hodnocení 2022 doporučujeme následující:

- Znovu podrobně posoudit reálnost naplnění zejména v opatřeních M01 a částečně také v M16 (operace 16.4.1) a podpořit dále jejich absorpční kapacitu či přistoupit k realokaci prostředků.
- Vzhledem k omezené možnosti revize cílových hodnot u věcných indikátorů 4.3.1 Pozemkové úpravy, především u ekologických a protierozních opatření, v tomto programovém období se zaměřit na důkladnější analýzu při nastavení cílových hodnot pro příští programové období.
- Pokračovat v podpoře projektů zaměřených na diverzifikaci, především pro operaci 6.4.1 (všechny záměry).
- Analyzovat příčiny negativních trendů v opatření M15 a u sadů v M11 (s důrazem na Ostatní sady).

EXECUTIVE SUMMARY

The autumn term evaluation 2022 as of 30 Jun 2022 is the output of the ongoing evaluation of the Rural Development Program for the period of 2014-2020 (RDP 2014-2020). The report summarizes the financial and factual implementation of RDP as of 30 June 2022 and evaluates it in response to common evaluation questions 1-21 (except of Q19A and Q19B, which will be subject to a comprehensive evaluation in 2026).

Overall Approach to Evaluation

The autumn term evaluation 2022 is based on a combination of quantitative and qualitative evaluation methods that were used for the preparation of answers to specific evaluation questions. The selected methods are based on the EC Guidelines for RDP evaluation, especially on the Guidelines to evaluate questions 1-21 for Mid-term evaluation 2017⁸.

Context of Implementation

As of 30 June 2022, 14 rounds of the call were announced in the RDP, whereby the 14th round of the call took place in the period under review. In addition, a receipt for measure M19 LEADER co-operation activities (community-led local development) and measure M20 Technical Assistance was also in 2022 underway. In the case of “environmental measures”, there is a continuous submission of grant applications (in the form of so-called Single Application) since 2015⁹. As part of the 9th modification, the total RDP allocation was increased by EUR 1,057.7 million (relevant for most measures).

Financial Progress of Implementation

The total drawdown of the RDP as at 30 June 2022 amounts to EUR 3,831,816656¹⁰¹¹, which represents 80.6 % of the total allocation for the RDP.

Within the scope of the environmental measures, EUR 2,759,088,928 was reimbursed as of 30 July 2022, which is 90,1 % of the allocation for these measures. The greatest progress has been made in the measure M15 (110.0 %), while the lowest is M13 (89.1 %). In absolute figures, the greatest share of the total drawdown of environmental measures is attributed to measure M10 within which ca 1 058 mil. EUR has been reimbursed.

⁸Assessment of RDP results: How to prepare for reporting on evaluation in 2017 an Annex 11 – Fiches for answering common evaluation questions for RDP 2014 – 2020; European Commission (2016)

⁹ In 2022 as of 15 June

¹⁰The ECB exchange rate as at 30 June 2022 in the amount of CZK 24.739 / EUR was used for the conversion after consultation with the contracting authority, the method of conversion for individual drawing phases is explained in Chapter 2.2.

¹¹Including paid old liabilities in the amount of EUR 19,695,458

Since the beginning of the programme period, total public funding of EUR 1,053,032,270 (including EUR 12,697,716 for RDP 2007 – 2013 projects) were reimbursed in the project area of support (as of 30 July 2022). This amount also includes payments in Operation 6.1.1 Business start-up aid for young farmers. The total drawdown of the project operations as at 30 July 2022 represents 63.5 % of the allocation for project operations. The highest drawdown rates of the project measures represent operations 4.3.1 (97.4 %), 8.6.2 (98.2 %) and 8.6.1 (90.3 %).

Factual progress of implementation

The factual progress of the individual operations is described in the report in chapter 3.3 within the framework of the individual measures that enter into the evaluation and the answers to the evaluation questions.

As in the previous evaluation period (as at 31 December 2022), the highest factual progress is achieved by the operations 4.1.1 Support for investments in agricultural holdings, 6.1.1 Business start-up aid for young farmers, 8.6.1 Equipment and technologies for forestry and 8.6.2 Technical equipment of woodworking establishments. The above-mentioned operations also recorded the highest subsidy rate for the given allocation.

Low implementation progress as at 30 July 2022 is indicated by the low number of participants in Training actions (1.1.1)¹², with the exception of priority area 2B for young farmers. Rapid implementation progress is evident under measure M16, with the exception of operation 16.4.1. Also, the implementation of M19 LEADER co-operation activities is little bit lower and corresponds to the later start of the implementation of M19 projects.

A non-negligible decrease in the area of commitments continues to be observed for the M10 measure, due to the fact that from 2020 it is not possible to enter into completely new commitments in this measure (with marginal exceptions). Although the relevant government regulations allowed entering into follow-up shortened commitments for the bridging period until the approval of the Strategic Plan of the CAP for the period 2023 - 2027, these can only be concluded on plots that were included in the standard commitment as of 31 December 2019, 31 December 2020 or 31 December 2021 and the standard commitment or a shortened follow-up commitment (for commitments ending by 31 December 2021) have been properly ended.

As a result, there was a decrease in the amount of liabilities in all sub-measures, the pace of this decrease is also accelerating compared to 2021. In the case of measure M11, on the contrary, the restriction on entering into completely new commitments was abolished, so from 2021 shortened commitments can be entered into again even on completely new areas. As a result of this change,

¹² The situation in 2020 and 2022 was also affected by limiting the possibility of holding events with regard to measures related to COVID-19

there has been a significant increase in the total area of obligations under the M11 measure for the second year already, and the largest area of agricultural land is currently under the obligation of the M11 measure for the entire period of program implementation.

Both measures reach the target values of the areas under the commitment, which fulfill from 107.7, respectively 102.8%. In the case of measure M15, after a dramatic increase in the area of commitments in 2020, a rapid decline in commitments was recorded for the second consecutive year. Both sub-measures now do not even reach half of the area of commitments from 2020 (43% for 15.1.1 and 47% for 15.2.1). For sub measure 15.1.1, the current area of commitments is even more than 100 ha lower than in 2016. The reason for these decreases is mostly the fact that the pre-existing five years commitments in this measure have been concluded in this period while, since 2020, it is at the same time not allowed to enter into new commitments in measure M15 after.

Evaluation questions assessment

During the first half of 2022, the intensity of the overall RDP contribution to the support of the development of knowledge base, cooperation and innovation, lifelong education and to the empowerment of the relation between research and development has increased.

This increase was caused mainly due to continued accelerating implementation in the measure M16 Co-operation. Nevertheless, lower pace of implementation in operation 16.4.1 Horizontal and vertical cooperation among actors in short supply chains and local markets remains. About 20 % of sector workers have already visited the information and training events supported by the program. The total number of participants in training events remains with the exception of PA 2B very low (13.5 % at all realized events).

With regard to the implementation of RDP in Operation 4.1.1 Support for investments in agricultural holdings, it can be stated that RDP contributes to the modernization of supported farms. From the evaluation of GVA growth and agriculture output of supported farms, it can be stated that a positive development has been recorded, respectively effect of on the supported entities.

The ongoing implementation of the RDP shows that this program contributes to the entry of young farmers into the agricultural sector. 1 171 young farmers have already been supported under operation 6.1.1 Business start-up aid for young farmers, which represents 4.5 % of all agricultural holdings in the Czech Republic.

Reimbursed projects implemented by food entities (388 unique applicants) under operation 4.2.1 Support for investments in processing /marketing and/or development of agricultural products represent 5.4 % of all food entities in the Czech Republic. This means exceeding the target value of the number of supported enterprises from RDP against all food entities, which is 4.3 %. RDP interventions have contributed to improving the competitiveness of food businesses to a greater

extent than intended. From this perspective, the contribution of RDP to value added investment in agricultural processing can be assessed as beneficial.

Progress in the implementation of interventions, which should contribute to increasing the economic performance of forestry businesses, is evident, thanks to the dynamics newly in both operations in parallel.

Although the number of supported farms in projects aimed at business diversification is rather low as of 30 June 2022, given the number of registered and committed projects, the RDP can be expected to contribute to the diversification of farms as intended, with the exception of the number of jobs created. Problems with creating new jobs are cross-cutting for most relevant measures and operations.

RDP interventions contributed to the production of renewable energy in an annual volume of 3,524 Toe, corresponding to 147.5 TJ. This amount represents only 0.27 % of total biomass production in the Czech Republic intended for non-household use. The contribution of RDP to the total production of renewable energy in the Czech Republic is therefore very low.

In the priority area 4A Restoration, preservation and increase of biological diversity, agriculture of high natural value and the state of the European landscape, a spatial expression of the degree of interest in individual managements of Agro-environmental-climatic measures (M10) and ecological agriculture (M11) was processed and a comparison was processed with the same analysis processed in 2021. The trend of commitments in orchard culture was analyzed in more detail in measure M11, for which significant decrease in total committed areas has been recorded since 2019.

Until 2021, this decrease was observed rather only in the Intensive Orchards title, and commitments in the Other orchards title partially compensated for it (i.e. part of the farmers switched from Intensive to Other orchards). In 2022, however, during the continuing (albeit milder) decrease in the acreage of Intensive orchards, there was also a strong decrease in Other orchards. The sum of the obligations of both measures thus decreased by about 10% year-on-year. In part, this decrease is caused by the reduction of orchard areas in the Czech Republic as a whole, but the rate of decline in M11 liabilities is faster than the decrease in the area of orchards in general. In addition, it was observed that the total area of orchards that are farmed in the organic farming regime (i.e., regardless of whether there is a commitment in measure M11) is constant in a year-on-year comparison.

Conclusions and suggestions

In the main areas of RDP support, especially in investment measures, in measure M04 particularly, the implementation progress corresponds to the current phase of the program. It can be stated that the implementation of measures supporting the development and the increase of the competitiveness of agricultural and forestry enterprises has advanced successfully

and contributes significantly to the improvement of the microeconomic situation and stability of these enterprises.

Based on the findings of the Autumn Term Evaluation 2022 we suggest the following:

- To assess in detail the reality of achievement the indicators, especially in measures M01 and partly also in M16 (operation 16.4.1) and to support absorption capacity.
- In respect to limited potential of the revision of target values for factual indicators of 4.3.1 Land Consolidation in this program period, focus on an in-depth analysis for setting target values for the next program period.
- Continue to support projects aimed to diversification, in particular in operations 6.4.1 (all terms).
- Analyze the causes of negative trends in measure M15 and for orchards in measure M11 (with an emphasis on Other orchards).

